

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Інститут розвитку дитини

Факультет дошкільної та корекційної освіти

І.І. Демченко

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ
КОРЕКЦІЙНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ
у питаннях і відповідях**

Навчальний посібник

Умань – 2015

УДК 376(073)

ББК 74.30р30

П 86

*Рекомендовано до друку Інститутом розвитку дитини
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 3 від 18 лютого 2015 року.)*

Рецензенти:

Рогальська-Яблонська І.П. – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методик дошкільної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бистранівська О.С. – викладач логопедії Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. Т.Г. Шевченка.

П 86 **Демченко І.І. Психолого-педагогічні основи корекційно-виховної роботи у питаннях і відповідях: навчальний посібник** – Умань : АЛМІ – 2015 р. – 154 с.

Навчально-методичний посібник відповідає вимогам навчальної програми курсу «Психолого-педагогічні основи корекційно-виховної роботи» і є одним з перших призначених для студентів факультету дошкільної та корекційної освіти, які навчаються за спеціальністю «Корекційна освіта (логопедія)».

У посібнику вміщено науково-методичні засади психолого-педагогічних основ корекційно-виховної роботи, сучасні психолого-педагогічні методи та принципи вивчення індивідуальних, психофізичних властивостей особистості учня, його нервової системи, особливості організації трудової підготовки учнів з особливими освітніми потребами, шляхи реалізації принципів трудового виховання, наукові основи сучасного виробництва і технологій, вимоги до сучасного обладнання, застосування різних пристроїв, засобів їх використання, здійснення профорієнтації на сучасні професії.

Навчально-методичний посібник стане в пригоді як студентам факультету дошкільної та корекційної освіти, які навчаються за спеціальністю «Корекційна освіта (логопедія)» так і логопедам, корекційним педагогам, а також медичним працівникам, які працюють з дітьми із мовленнєвими порушеннями.

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень	11
Передмова.....	12

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Питання 1. Розкрийте поняття «корекція», «корекційно-виховна робота» та охарактеризуйте основні завдання корекційно-виховної роботи.....	14
Питання 2. Які цілі та завдання корекційно-розвивальної роботи?	15
Питання 3. У чому полягає постановка цілей корекційно-розвивальної роботи?.....	16
Питання 4. Що включає в себе корекційна ситуація?.....	18
Питання 5. Розкрийте значення та основні напрямки корекційно-розвивальної роботи.....	19
Питання 6. Охарактеризуйте етапи корекційно-розвивальної роботи....	20
Питання 7. Розкрийте основні форми корекційно-розвивальної роботи.....	20
Питання 8. У чому полягає спрямованість корекційно-розвивальної роботи?.....	21
Питання 9. Основні методи корекційно-розвивального впливу.....	22
Питання 10. Розкрийте зміст принципів корекційно-розвивальної роботи.....	23
Питання 11. Назвіть специфічні механізми методів психолого-педагогічного впливу в корекційно-розвивальній роботі шкільного психолога.....	24
Питання 12. Класифікація завдань корекційно-розвивальної роботи.....	25
Питання 13. Які критерії корекційної спрямованості навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку?.....	27
Питання 14. Етапи організації корекційно-розвивальної роботи.....	27
Питання 15. Назвіть основні колективні форми корекційно-виховної роботи?.....	29

Питання 16.	У чому полягають завдання корекції та основні блоки постановки корекційної проблеми?.....	30
Питання 17.	Назвіть загальні рекомендації щодо вибору стратегії впливу на дитину в корекційно-виховній роботі.....	31
Питання 18.	Назвати і охарактеризувати психолого-педагогічні умови корекційно-розвивальної роботи з дітьми, що мають особливості розвитку.....	33
Питання 19.	Специфіка проведення групових корекційно-розвивальних занять.....	34
Питання 20.	Яка роль батьків у корекційно-розвивальному процесі?.....	34
Питання 21.	Назвіть загальні рекомендації щодо роботи з дітьми-інвалідами.....	36
Питання 22.	Охарактеризуйте корекційні прийоми навчання дітей із затримкою психічного розвитку.....	37
Питання 23.	Охарактеризуйте корекційні прийоми роботи з дітьми, які мають дитячий церебральний параліч.....	38
Питання 24.	Назвіть напрямки корекційної роботи з дітьми, які мають порушення емоційно-вольової сфери.....	40
Питання 25.	Назвіть причини шкільної неуспішності дітей з порушенням зору.....	40
Питання 26.	Назвіть основні завдання корекційного навчання дітей із затримкою психічного розвитку.....	41
Питання 27.	Назвіть загальні рекомендації щодо проектування процесу диференційованої допомоги дітям з порушеннями поведінки.....	43
Питання 28.	Назвіть загальні рекомендації щодо проектування процесу диференційованої допомоги дітям з астенічним або реактивним станом і конфліктними переживаннями.....	44
Питання 29.	У чому полягає мета та варіативність навчання дітей з особливими потребами у школі I, II і III ступенів ?.....	46

Питання 30. Особливості подачі нової інформації дітям із психофізичними порушеннями.....	48
Питання 31. Назвіть умови, необхідні для забезпечення корекційної спрямованості навчально-виховного процесу в спеціальній школі	49
Питання 32. Оцінка ефективності корекції.....	50
Питання 33. Обґрунтуйте думку Л. С. Виготського щодо інтегрованого навчання в масовій школі.....	51
Питання 34. Які умови успішної інтеграції дітей у масові спеціальні школи?.....	52
Питання 35. Яка мета створення класів корекційно-розвивального навчання?.....	53
Питання 36. Організація і функціонування класів корекційно-розвивального навчання.....	53
Питання 37. Що передбачає загальноосвітня програма в класах КНР, яка доповнюється програмою корекційно-розвивальної роботи?.....	54
Питання 38. Охарактеризуйте основні напрями арт-терапії, які можуть використовувати батьки у роботі з дітьми з особливими потребами.....	55
Питання 39. У чому полягає зміст, мета і завдання педагогічного діагностування?	57
Питання 40. Розкрийте зміст складових діагностичної діяльності.....	59
Питання 41. Розкрийте зміст понять «діагностика», «педагогічна діагностика», «диференціальна діагностика».....	59
Питання 42. Розкрийте суть поняття «особистісна готовність дитини до школи».....	60
Питання 43. Назвіть основні типи корекційно-розвивальних занять для дітей з вадами зору та охарактеризуйте їх зміст.....	61
Питання 44. Розкрийте суть поняття «інтелектуальна готовність	

	дитини до школи».....	62
Питання 45.	Розкрийте суть поняття «емоційна готовність дитини до школи».....	63
Питання 46.	Розкрийте суть поняття «соціальна готовність дитини до школи».....	64
Питання 47.	Назвіть основні критерії психолого-педагогічної готовності дитини до школи.....	65
Питання 48.	Назвіть основні вимоги до побудови корекційних занять з дітьми, які мають вади зору.....	66
Питання 49.	Чим обумовлено введення компенсуючого навчання у загальноосвітніх закладах?.....	66
Питання 50.	Розкрийте зміст поняття «адаптація навчання» та шляхи її застосування у навчально-виховному процесі.....	67
Питання 51.	Розкрийте зміст поняття «модифікація навчання» та шляхи її застосування у навчально-виховному процесі	69
Питання 52.	Розкрийте зміст, цілі та загальні правила арт-терапії в корекційно-розвивальному процесі.....	70
Питання 53.	Дайте визначення терміну «ігрова терапія» та розкрийте значення цього методу в корекційно-розвивальній роботі.....	71
Питання 54.	Яким вимогам має відповідати психолого-педагогічна характеристика на дитину, що готується на засіданнях ПМПК?.....	73
Питання 55.	Які відомості мають бути відображені у психолого-педагогічній характеристиці?.....	74
Питання 56.	Охарактеризуйте шляхи модифікації навчальних посібників.....	75
Питання 57.	Охарактеризуйте компоненти готовності вчителя до корекційно-розвивальної діяльності.....	76
Питання 58.	Назвіть найважливіші корекційні уміння вчителя (за	

	А.Д. Гонах).....	77
Питання 59.	Охарактеризуйте педагогічних стиль спілкування педагога з учнями.....	78
Питання 60.	Опишіть основні напрямки діяльності соціального педагога в корекційно-розвивальній роботі.....	79
Питання 61.	Охарактеризуйте основні напрямки спільної роботи педагога з медичними працівниками школи.....	80
Питання 62.	Назвіть основні вимоги до педагога, який здійснює корекційно-розвивальну роботу.....	81
Питання 63.	Назвіть загальні рекомендації щодо проектування процесу диференційованої допомоги дітям з незначними порушеннями інтелектуальної сфери.....	82

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Питання 1.	Наведіть приклади вправ для дітей, які використовуються при діагностичному обстеженні дитини перед засіданням ПМПК.....	85
Питання 2.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ для розвитку мовлення дітей.....	86
Питання 3.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ для розвитку уваги дітей.....	87
Питання 4.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ, спрямованих на розвиток уваги дітей із ЗПР.....	89
Питання 5.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ, спрямованих на розвиток сприйняття простору дітей із ЗПР.....	90
Питання 6.	Запропонуйте ігри та вправи на вдосконалення сприйняття часу дітьми із ЗПР.....	92
Питання 7.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ для розвитку спостережливості дітей.....	93
Питання 8.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ	

	для розвитку пам'яті дітей.....	93
Питання 9.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ для розвитку уваги дітей.....	94
Питання 10.	Запропонуйте ігри та вправи на вдосконалення сприйняття кольору дітьми із ЗПР.....	95
Питання 11.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ на розвиток мислення та мовлення дітей із ЗПР.....	96
Питання 12.	Запропонуйте вправи на попередження та корекцію агресивності у підлітковому віці.....	98
Питання 13.	Визначити рівень мотиваційної готовності до школи за методикою «Бесіда».....	100
Питання 14.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ на розвиток творчої уяви дітей.....	101
Питання 15.	Запропонуйте корекційно-розвивальні ігри та вправи спрямовані на розвиток уваги дітей	102
Питання 16.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ на розвиток пам'яті дітей.....	104
Питання 17.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ на розвиток міжпівкульної взаємодії та дрібної моторики.....	105
Питання 18.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ на формування мотиваційної готовності дітей до навчання в школі.....	106
Питання 19.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ на розвиток емоційної сфери.....	109
Питання 20.	Запропонуйте корекційно-розвивальні ігри та вправи спрямовані на розвиток комунікативних здібностей.....	110
Питання 21.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігрових вправ на розвиток рухливості і гнучкості рук.....	111
Питання 22.	Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігор та вправ	

спрямованих на розвиток мислення.....	112
Питання 23. Запропонуйте корекційно-розвивальні ігри та вправи спрямовані на розвиток уваги.....	113
Питання 24. Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігор та вправ спрямованих на розвиток пам'яті.....	114
Питання 25. Продемонструйте вправи на розвиток пам'яті.....	115
Питання 26. Продемонструйте вправи для корекції просторового сприйняття.....	116
Питання 27. Продемонструйте вправи для вдосконалення сприйняття часу.....	116
Питання 28. Наведіть приклади релаксаційних корекційно-розвивальних ігор та вправ.....	117
Питання 29. Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігор та вправ спрямованих на розвиток толерантності.....	118
Питання 30. Наведіть приклади корекційно-розвивальних ігор та вправ спрямованих на розвиток групової взаємодії.....	120
Глосарій.....	122
Список використаних джерел.....	127